

SLOVENSKI NAROD.

Izhajal vsak dan svečer, tiskanih sedemdeset in pramiko, ter valja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vsa leta 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za eden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem za dom za vsa leta 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, Kdor hodi sam ponj, plača za vsa leta 28 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. — Na naročbe brez istodobne vpošiljave naročnine se ne ozira. — Za oglasne se plačuje od petertopne petit-vrste po 12 h, če se oglasno enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izloče frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je v Knafovih ulicah št. 6, in sicer uredništvo v I. nadstropju, upravnštvo pa v pritličju.

Upravnštvo naj se blagovito pošilja naročnine, reklamacije, oglasila, t. j. administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Slov. ljudska stranka.

IV.

Slovenska masa ima tako malo narodnih kreposti, to je zavednosti, veselja do boja za narodne interese, ljubezni za svojo individualnost, nasprotja proti tujcem, vztrajnosti, delavnosti, poštrevnosti in discipline, da smo prav zaradi tega po pravici v skrbeh za prihodnost. Tudi Slovenec ljubi svoj jezik, ali v boju za pravice tega jezika je mlačen; tudi Slovenec ne ljubi svoj h nasprotnikov, ali o tisti ljubi, poštrevnosti in energiji v boju soper tujstvo in njega navale ni govora. Geslo »svoj k svojim«, ki je med Čehi in Poljaki na gospodarskem polju napravilo prave čudeže, je pri nas še dandanes brezpomembna fraza. Ko bi bilo to geslo slovenski masi le količak prešlo v kri in v meso, bi bile danes razmere na primer na Štajerskem vse drugačne, kakor so v resnici, bi bila Celje in Ptuj še davno slovenska in bi se Maribor pač ne upal prepovedati slovenskih napsov. Oznanjalo se je to geslo dovolj, ali naša masa je po svoji naravi mehka, popustljiva, nebojevita in zato niso vsa oznanila nič zalegla.

Slovenstvo bi bilo danes drugače krepko in trdno, ko bi bila masa na roda taka, kakor so Čehi. Med tem ko se izmed Čehov, ki zapuste svojo domovino, le polovica odčuti, se izgube vsi Slovenci, ki zapuste svoje ozemlje, pa naj gredo samo v Volteberg ali Köln. Celo v Trstu se jih izgubi na tisoče in tisoče, dasi je Trst v najtesnejši zvezi s slovenskim ozemljem.

Ali je od take mase pričakovati, da bo branila naše narodne koristi? Ne! Še za obrambo svojih materialnih koristi ne more razviti zadostne energije, še manj bi jo razvila za boj za nacionalne ideale.

Le pogledimo malo v preteklost. Ves nacionalni boj je vodilo narodno razumnštvo, masa je hčejemu pasivno asistirala, ako ni celo nasprotovala. Koliko je še dandanes občin,

ki slovenski uradujejo, koliko je še dandanes zlasti na Štajerskem in na Koroškem Slovencev, ki nimajo čisto nič zmisla za slovensko narodno gibanje. Tudi narodno meščanstvo ni kdo ve kako trdno narodno, vsaj s Čehi in s Poljaki se ne more primerjati, ali vendar je stokrat bolj kakor masa. Kar imamo, kar smo dosegli na vseh poljih, to je delo posvetnega razumnštva in le posvetno razumnštvo nam more pomagati tudi naprej.

Lahko bi ta izvajanje še znatno popolnili, ali že kar smo povedali, bo zadostovalo za spoznanja, da iz splošno narodnih nagibov ne kaže ohraniti se za splošno in enako volilno pravico. Soc. dem. jo zahtevajo, ker hočejo umništvu depozirati in dobiti v roke oblast. Poljaki, Čehi, Nemci, Madžari ne vedo nič vedeti o taki volilni pravici ne le iz strankarskih nagibov, marveč ker vedo, da bi njih mase nacionalno vprašanje potisnile med staro šaro.

Zato pa pravimo, da je neresnično, kar piše dr. Krek, da nam luč rešitve sveti edino le v ljudstvu. Splošna volilna pravica bi podprla in utrdila klerikalstvo, za slovensko narodnost pa bi bila prava nesreča.

S tem smo pri kraju s prvim pogojem, pod katerim se zdi dr. Kreku mogoča ustanovitev enotne vseslovenske ljudske stranke.

Drugi pogoj taki ljudski stranki je zveza vseh stanov, to je, da je sodelovanje v taki ljudski stranki onemogočeno vsem tistim, ki hočejo od nje izključiti kak stan, v našem slučaju specialno duhovski stan.

V tem oziru pravi dr. Krek: »Polnoma umljivo se mi zdi s stališča moderno izobraženega človeka, da se smatra za prvo politično stvar boj proti cerkvenemu organizmu in nje govim pravnim zastopnikom, proti klerikalizmu, kakor pravijo. Monistiški svetovni nazor in z njim spojena politična načela se ne dajo nikoli spraviti v soglasje s katoliškim pravcem in organizmom katoliške cerkve. Boj

je torej v tem oziru naraven. Kdor misli, da je ta boj prva in poglavitna stvar, svobodno mu, toda v naših razmerah je po tem političnem načelu skupno delovanje nemogoče. Takemu politiku manjka širšega razpoloženja, v katerem bi bilo mogoče združiti nasprotja. Njemu ni prva reč recimo: narodni obet, narodna omika, kak državopravni ideal, marveč prvo mu je boj proti klerikalizmu. Tu imamo kontradiktorno nasprotje z bistvom slovenske ljudske stranke.

Kar je dr. Krek tu povedal, diši nekoliko preveč po teoriji in filozofiji. Kar se tiče specialne narodno-napredne stranke in nje vstopa v slovensko ljudsko stranko, so ta izvajanja popolnoma brezpomembna. Res, da je slovensko razumnštvo sprejelo moderni svetovni nazor, ali kot politična stranka ne smatra uveljavljanja iz tega nazora izvirajočih konsekvenc za svojo prvo in najpoglavnejšo nalogo. Narodno-napredna stranka je predvsem v prvi vrsti nacionalna stranka. Kot taka ima obračati svojo glavno skrb za zagotovitev narodnega obstoja, na pridobitev narodnih in političnih pravic, na povzdigo narodne omike itd. Uresničenje iz modernega svetovnega nazora izvirajočih konsekvenc pride pri nji šele v drugi vrsti v poštev in zato se absolutno ne more reči, da ji je boj proti klerikalizmu prva stvar.

To je narodno-napredna stranka že nešteto krat dokazala z dejanji. Nihče na primer ne more trditi, da ima narodno-napredna stranka na Štajerskem jako mnogo somišljenikov, katere bi bilo lahko organizirati za boj proti klerikalizmu. Ko bi bil na rodno-napredni stranki ta boj prva reč, poglavitni smoter, bi na Štajerskem že davno vladale iste razmere, kakor na Kranjskem. Toda narodna stranka je vedno narodnim koristim podrejala vse druge interese in zato je glede Štajerske vedno vplivala v tem smislu, naj si skuša posvetno razumnštvo sicer pridobiti kar mogoče vpliva in naj ne pusti duhov-

ščne absolutno gospodariti, nikdar pa ni poskušala organizirati svojih somišljenikov tako, da bi bil boj proti klerikalizmu prvi namen. Isto stališče je stranka zavzemala tudi glede Koroške in Istre, zagovarjajoč edinstvo vseh stanov proti narodnim nasprotnikom.

Kakor smo izven Kranjske bili vedno le proti temu, da bi cerkveni organizem nacionalne interese izkoristil za svoje klerikalne namene, tako tudi na Kranjskem. Najboljši dokaz tega je družba sv. Cirila in Metoda. Vsako ve, da je ta družba po svoji organizaciji in po svojih tendencah eminentno klerikalna, ali ker obenem služi nacionalnim interesom, zato jo ravno posvetno razumnštvo tako poštrevno podpira. Ko bi bil narodno-napredni stranki boj proti klerikalizmu prva reč, ne narodnost, bi gotovo ne podpirala in vzdrževala družbe, kakršna je družba sv. Cirila in Metoda. A še več! V deželnem zboru kranjskem so klerikalci od l. 1895. v manjšini. Ako bi bil narodno-napredni stranki boj proti klerikalizmu prva reč, bi bila svojo zvezo z Nemci pač lahko izkoristila proti cerkvenemu organizmu in njega zastopnikom. Pa tega ni storila. Ne enega takega sklepa ni storila v tem dolgem času. S pomočjo te zveze je pač zabranila, da klerikalci niso mogli uresničiti svojih za narod pogubnih naklepov, ali dalje ni šla. Zveza slovenskih in nemških liberalcev je imela napram klerikalizmu zgolj defenziven značaj. Nasprotno pa je krepko zavzemanje slovenskih liberalcev za nacionalne koristi dokaz, da so narodne zadeve tej stranki valje svezi ostale prva stvar.

Duhovskega stanu kot takega narodno napredna stranka ni nikdar načeloma izključevala od skupnega dela v narodno korist. Boj proti klerikalizmu se tudi ni začel zaradi razlike v svetovnem nazoru, nego zaradi tega, ker je cerkveni organizem hotel ves narod vpreči v svoj jarem, vse narodne moči izkoristiti

za svoje protinacionalne namene, ki je hotel vse potlačiti, pobiti in pošteptati, kar ni služilo njegovim namenom.

Sčasoma se je ta boj sveda poglobil in čim dlje bode trajal, toliko ostrejši značaj zadobi. Morda pride tudi še čas, ko se bo načeloma izključeval duhovski stan od vsakega sodelovanja v javnem življenju, kakor to vidimo drugod. Danes še ni tako, danes smo še na tem, da o neki nadvladi duhovščine ne more biti govora, celo že ne o neki kapitulaciji pred klerikalizmom. To pa tem manj, ker so duhovniki najmanj svobodni stan, ker so svojim škofom in rimski kuriji dolžni brezpogojno pokorščino in torej ne morejo biti družega kot zastopniki in agentje tute organizacije, ki svojim interesom vedno podreja interese slovenstva. Ne tajmo da se dobe tod in tam duhovniki, ki služijo edino le narodu, ali to so po cerkvenih nazorih slabi duhovniki. Dobri duhovniki so po teh nazorih le tisti, ki služijo izključno le Rimu in njegovim interesom.

Umljivo je, da je med ljudmi, ki imajo predvsem narodne interese pred očmi in med duhovščino, kateri so cerkveni interesi prva skrb, narodni interesi pa le strankarska stvar, skupno delovanje jako oteženo. Mogoče je kvečjemu, da se doseže kompromis glede gotovih stvari in še v tem slučaju je veljavno vprašanje, kje se dobi garancija, da se bo duhovščina kompromisa držala.

Iz predstojajočih izvajanj izhaja z ozirom na dr. Krekove pogoje glede slovenske ljudske stranke naslednje: Ustanovitev take stranke je mogoča, kar kontradiktornih nasprotij ni. Vprašanje o splošni in enaki volilni pravici namreč ni bistvenega pomena. Ne more se iti za to, koliko ljudi ima volilno pravico in kaka je, marveč da je preskrbjeno za dobro in izdatno zastopstvo naroda. Z narodnega stališča je gotovo bolje, da ima slovenstvo n. pr. dvajset odločno narodnih zastopnikov, ki jih je izvolilo

LISTEK.

K poglavju o naši ženski vzgoji.

II.

V prvih člankih*) smo se bavili z razmerami na onih zavodih, ki jih morajo pobajati Slovenke, ako si žele pridobiti nekoliko višje izobrazbe. Osvetlili smo odnose, ki vladajo na naših osemrazrednicah, meščanskih šolah in učiteljskih. Preostajajo nam vzgojevališča v pravem pomenu besede, takosvani internati.

Internati, kjer se sprejemajo deklice v popolno oskrbo, nadomeščajo v gotovem osiru življenje v rodbini. Tu ni kontakta med roditelji in hčerkami; zato je velikega pomena, da se ve, kakim vplivom so izpostavljene gojenke oni čas, ko so stiki med njimi in očetno hišo skoraj popolnoma pretrgani. Kjer živi hčerka pri narodno zavednih roditeljih, paralizuje že njihov zgled marsikak

* Glej „Sl. N.“ št. 239 in 240. Z nadaljevanjem smo se valed neprizadevanih zaprek nekoliko zapolnili.

potujočoj vpliv šole; v vzgojevališčih je tako blagodejno vplivanje izključeno. Imamo dovolj žalostnih dokazov za resničnost naše trditve. Le pogledimo si hčerke prav uglednih narodnjakov, ki jih pošiljajo starši v razne eksotične zavode! Vračajo se iz tujine blazirana bitja; čamljajo v idiomu, ki naj bi bila francoščina, nekaj so čule zvoniti tudi o italijanščini, materinščini seve niso toliko kos, da bi se znale pošteno izraziti v njej. Čuditi se ni, če potem kot samostojne gospodinjice degradirajo slovenščino na stališče jezika, v katerem se obdružuje s posli!

Na našem ozemlju imamo precejšnjo število ženskih vzgojevališč. Internata s posvetnim vodstvom sta dva, in sicer nemška: Huthov v Ljubljani in Hausenbüchlov v Celju. Že zadnjič smo imeli priliko kratko karakterizirati značaj in — vsaj v narodnem osiru — škodljivi vpliv Huthovega savoda. O njegovem delovanju smo čuli od popolnoma verodostojnih oseb uprav neverjetne stvari. Neokusni dovtipi, ki si jih tu dovoljujejo nemške gojenke in učiteljke osobje napram našemu jeziku

in naši narodnosti, presegajo vse dopustne meje. Čas je že, da posvetijo v to poklicani organi nekoliko pozornosti temu gnjezdu nemškega sovraštva in nemške nestrpnosti. Gojenke so zvečine Slovenke in Hrvatice. Zavod Emilije Hausenbüchel je podobnega kalibra.

Vse druge internate — kakih 18 po številu — imajo v oskrbi cerkveni ženski redovi, ki so si na tem polju ženske vzgoje ustvarili monopol Combes s svojo metlo bi pri nas našel prav hvalešen delokrog. Trije ženski redovi si delijo teren: Uršulinke s internati v Ljubljani, Škofji Loki, Mekinah (Kamnik), Gorici, Celovcu in Trstu. V teh je vsesplošno občevalni jezik nemščina, dasi jih pohajajo v pretežni večini slovenske deklice. Kdor razmere pozna, ne bo preveč šrapiran, če sredava vedno med najvnetejšimi razdirjavkami nemške kulture, baš sestre uršulinke. S koliko verno in ljubeznijo pa vstopajo svojim gojenkam pri glasbenem pouku najrazličnejše nemške »Nationallieder«! In te naši narodnosti tako neprijazno

ženske žive z večine od slovenskih novcev. Služne razmere vladajo v zavodih šolskih sester de N. D. v Šmihelu (Novo Mesto), Trnovem in Gorici. Šolske sestre s internati v Repnjam, Kočevju, Mariboru, Celju, Velikovecu itd. so bolj pravilne napram našemu jeziku in se vsaj nekoliko ozirajo na jezikovne razmere svojega okoliša. Njim je namreč družba sv. Cirila in Metoda izročila svoje šole v oskrbo...

Tužen je naš zaključek. Slovenci imamo samo dve slov. dekliški osemrazrednici, pa niti ene meščanske šole, niti enega učiteljskega in niti enega internata, ki bi odgovarjal skromnim našim zahtevam v jezikovnem osiru. Šola je škoda, ki jo trpi valed tega naš ženski naraščaj intelektualno in moralno. Vse vprek se toži, kako nam primanjkuje narodne samozvesti in narodnega ponosa; toda malokdo si prizadeva, da bi dognal vsoke tega žalostnega dejstva, ki ne tiči nikjer drugje, kakor v miselnem stanju našega ženskega šolstva. Iz tujih zavodov,

kojih protinacionalna tendenca je tako očitna, prihajajo deklice natrpane z neko talmi-izobrazbo: dosledno obdružujejo vse, kar je tuje, četudi v resnici ni velike vrednosti, na drugi strani pa čez mero prezirajo vse, kar je narodno in domače.

Edin veselejši pojav, prava oaza v pustini, je ustanovitev slovenske višje dekliške šole v Ljubljani. Ko se je leta 1896. po energičnem prizadevanju ljubljanskega mestnega zastopa otvoril ta prepotrebni zavod, čutili smo pač vsi, da smo premagali mrtvo točko v razvoju našega ženskega šolstva in se začeli pomikati v smeri naveden. Višja dekliška šola je letos dosegla osmo leto svojega obstanka; lahko torej s približno gotovostjo presojamo, kakšne sadove je donesla, kakšen vpliv je imela na izobrazbo naše mlajše generacije. Slovenska javnost je precejšnje upe stavila v ta zavod. In ne zaman. Pedagoški uspehi ki jih je višja dekliška šola dosegla, so bili kaj lepi; za probujo narodne zavesti med ženskimi naraščajem si je pridobila neovrgljivih zaslug. Valed temu je ta zavod, v katerem je utelešenih toliko srčnih želj našega na-

omejeno število volilcev, kakor da ima dvajset zastopnikov, ki so dobili mandate po splošni in enaki volilni pravici, ki pa ne stoji na nacionalnem stališču ali smatrajo narodne koristi za postransko stvar. Kar se pa tiče zveze vseh slojev, smo pa že povedali, da načeloma temu nihče ne nasprotuje.

Samo po sebi se razume, da so vsa ta razpravljanja samo teoretičnega pomena, kajti klerikalizmu sploh ni za ustanovitev slovenstvu službe skupne stranke, nego le za interese Rima in ob tem se razbije vsak poskus zdinjenja.

Vojna na Daljnem Vztoku. Podrobnosti o osvojitvi fora Kikvanšan.

Iz Londona se poroča: Japonski prostovoljci, ki so bili določeni, da naskočijo for Kikvanšan, so pred navalom napisali na svoje kape in na obleko svoja imena, da bi se v slučaju, da padejo, takoj spoznali in bi ne bilo treba še posebe poizvedovati po njih identiteti. Prepričani so namreč bili, da se jih le malo vrne iz tega boja. In res je prve vrste do zadnjega moža pokopalo padajoče obzidje. Druga kolona je naskočila ruske pozicije z baljoneti in po deseturnem krvavem boju potisnila Ruse iz prve perimantne utrdbe. Največje zasluge pri tem naskoku si je pridobil general Samejina, star veteran-samuraj, ki je s svojo izredno hrabrostjo in z blestčim svojim zgledom največ pripomogel, da se je operaciji proti fori Kikvanšan završila srečno in uspešno za Japonce. General Samejina je postal mahoma prvi junak v japonski armadi.

Včeraj smo poročali, da je for Kikvanšan prva točka notranjih portarturških utrdb, ki so jo zavzeli Japonci.

Tako se je namreč javljalo iz Tokija. Kakor se pa sedaj poroča z raznih strani, je jako dvomljivo, da bi bila resnična vest, da bi for, ki so ga osvojili Japonci, spadal k glavnim notranjim utrdbam. Japonsko uradno poročilo namreč pravi, da so Japonci v svojem foru pač uplenili nekaj brzostrelnih topov, pušk in municije, ne omenja pa niti z eno besedo, da bi jim padli v roke tudi težki topovi. Vsak glavni for notranjih utrdb je armiran s težkimi topovi. Ako se posadka umakne iz fora, ji je pač eventualno mogoče vzeti sabo lahke in navadne topove, popolnoma izključeno pa je, da bi ji bilo mogoče spraviti s pozicij težke kanone in jih odpeljati.

Japoncem pa je v sicer previdno sestavljenem poročilu nehoti le ušlo dragoceno priznanje, da so v zavzetem foru uplenili samo lahke topove, iz česar pa tudi sledi, da osvojena točka ne spada k glavnim notranjim utrdbam, marveč je to navaden postranski for brez velikega pomena in brez posebne važnosti. Japonci so se torej

roda, rodil marsikje brikdo razočaranje. Krive temu niso učne moči, ki store kolikor morejo, kriv je sistem, ki v svoji zastarelosti že zdavna ne odgovarja istinitim potrebam. Višja dokliška šola je v nekoliko zgrešila svoj cilj, ali da se pravilneje izrazimo, njeni ustanovitelji ji niso pravega cilja določili. Imeli so namen ustanoviti zavod, ki naj poda deklicam višjo izobrazbo in sicer — kakor se razvidi iz učnega načrta — brez ozira na špecijalne, praktične stroke. Stališče, ki so ga zavzeli, je bilo odločno zastarelo in neprimerno. Dokaz ni težak:

Socijalno gibanje, ki z neodoljivo silo stresa temelje sedanjega družabnega reda, je provzročilo, da se je ženstvo zavedalo odvisnosti in nesamostojnosti svoje, vzbudilo se je v njem hrepenenje po zboljšanju položaja. Razlegli so se glasovi, zahtevajoči enakopravnost žene z možem: ženi naj se odpro vsi delokrogi, za katere je duševno in fizično sposobna, svobodno naj tekmuje z možem ne samo v nižjih poklicih in stanovih, temveč tudi na polju znanosti in umetnosti. "Pravica do dela in gospodarska neodvisnost", v tem bojem klicu so se strnile najmarkantnejše zahteve ženskega sveta. To

tudi to pot, kakor je sicer pri njih že navada, pošteno zlagali in s popolno gotovostjo lahko trdimo, da še nimajo v rokah niti enega fora notranjih utrdb!

Zajeti parnik „Nigrecija“.

Iz Šanghaja se poroča, da je na parniku „Nigrecija“, ki ga Japonci zajeli, hotel uiti v Vladivostok kapitan ruske torpedovke „Grozovoj“. Kapitan je imel sabo važne zemljevide in druge dragocene dokumente.

Iz Tokija pa se javlja, da so bili na krovu „Nigrecije“ mornarji in častniki z ruskih vojnih ladij, ki so internirane v Šanghaju. Pripomniti je, da se parnik „Nigrecija“ ne nahaja v nobenem seznamu angleških ladij.

Z mandžurskega bojišča.

General Kuropatkin poroča z dne 19. t. m.: V noči 16. t. m. so se naši lovci odpravili na rekonosciranje. V nekem gozdu so našli na sovražnika, ga pregnali in osvojili japonske okope. V naslednji noči so lovci prodrli do drugih japonskih okopov, kjer so našli v ruskem jeziku pisano pismo, da se naj vdajo Japoncem. V noči 19. t. m. so lovci pregnali Japonce iz okopov, ki ščitijo železniški most preko reke Šaho ter razdeljali nasipe s piroksilinom. Na naši strani so bili ranjeni štirje vojaki. Ta operacija, za katero so se lovci pripravljali tri noči, je zelo važna. Japonci namreč ne morejo več rabiti mostu, ker smo v obližji zgradili okope, iz katerih streljamo na vsakogar, ki se prikaže na mostu. Vse to se je izvršilo po inicijativi in pod vodstvom stotnika Perakopova.

General Saharov pa poroča z dne 20. t. m., da ni bilo zadnje dni nobenih bojov in da je ponoči 9 stopinj mraza.

Poročevalec „Birževih Vjedomosti“ brzojavlja iz Mukdena, da je položaj japonske armade vsak dan težavnejši, dočim zaupanje v gotovo zmago pri Rusih z vsakim dnem narašča.

Dnevno povelje generala Grippenberga.

General Grippenberg je izdal, ko je prevzel poveljstvo druge mandžurske armade, dnevno povelje, v katerem izjavlja, da da brez usmiljenja ustreliti vsakega častnika in vojaka, ki bi se brez ukaza hotel umakniti.

Kar se njega samega tiče, ne bo nikdar izdal povelja za umikanje; sicer pa pooblašča vsakega oficirja in vojaka, da ga sme na mestu ustreliti, ako bi mu kdaj prišel z jezika ukaz za umikanje.

Priprave za sprejem baltškega brodovja.

„Morning Post“ poroča iz Tokija: Iz luke Yokozube odhajajo vsak dan transportne ladje, ki prevažajo topove, streljivo in druge vojne potrebnosti na Peskadorske otoke. Za guvernerja teh otokov, ki leže med Kitajsko in otokom Formozo, je imenovan general Hoijo. Sodi se nam-

stremenje ni bilo brezuspešno; ni se nam treba ravno sklicevati na Ameriko ali Avstralijo, ki sta pač klasični priči za popolni uspeh ženskih prizadevanj. Tu pri nas mi lahko opazujemo, kako uspešno se bori ženstvo za dostop v razne stanove, kako postaja vedno važnejši faktor v javnem življenju. V teh razmerah morala je postati potreba praktične strokovne izobrazbe za ženstvo aktualna. Praktična strokovna izobrazba je postala oni glavni cilj, za katerim stremi moderna ženska vzgoja. Slovenci nismo bogati ljudje; v širših slojih vlada notorično siromaštvo, naši takozvani „boljši“ krogi se rekrutirajo večinoma iz slabo plačanega uradništva. Bolj kot hčerke drugih bogatejših narodov so Slovenke prisiljene, da mislijo na ustanovitev samostojne eksistence. Najboljša ilustracija tega dejstva so statistični podatki višje dekliške šole. Izmed 298 gojenk, ki jih je imel zavod v osmih letih svojega obstanka, se je nič manj kot 90% posvetilo praktičnim poklicem (54% učiteljskemu stanu, 19% trgovskemu 17% drugim praktičnim poklicem) in le 10% je imelo sredstev, da so ostale lahko doma. (Konac prii.)

reč, da bo Roždestvenski napal te otoke, da bi si tamkaj pridobil bazo za svoje brodovje.

Preiskovalna komisija o hullski aferi

se danes sestane v Parizu. V torek je te žlane sprejel francoski minister zunanjih zadev, Delcassé. Nekateri angleški listi trdijo, da skušajo ruski agentje pridobiti ribiše v Hullu za to, da bi izpričali, da so se med njihovimi ladjami res nahajale japonske torpedovke.

Baltiško in japonsko brodovje.

Začetkom vojne so imeli Japonci 6 oklopnih I. razreda, in sicer: „Mikaza“, „Azahia“, „Šikišima“, „Yasima“, „Fuji“ in „Hacuz“ in 2 oklopni II. razreda: „Čin-Jen“ in „Fuzov“.

Od teh oklopnih se je potopila „Hacuz“ spomladi; „Fuji“ je zadela ob rusko mino in je kasneje obšla pri Misotavskih otokih. Ladjo so sicer za silo popravili, vendar pa je za boj nesposobna.

Nedavno so Japonci uradno priznali, da so izgubili oklopnico „Yasima“, pred nekaj tedni pa se je pred Port Arturjem potopila „Šikišima“.

Od oklopnih ste torej Japoncem ostali samo „Mikaza“ in „Azahia“, ker stari ladji „Čin-Jen“ in „Fuzov“, zgrajeni v letih 1877. in 1881., pač ne prideta resno v poštev.

Temu nasproti pa ima admiral Roždestvenski 7 oklopnih novejšega in najnovejšega tipa, in sicer: „Križar Suvorov“, „Orel“, „Borodino“, „Aleksander III.“, „Oslablja“, „Navarin“ in „Sisov Veliki“.

Razmerje glede oklopnih križark pa je tole: Japonci so imeli sprva te le oklopne križarke: „Yvater“, „Yzamor“, „Azuma“, „Yakumot“, „Azama“, „Tokiva“, „Kasuga“ in „Nisino“. Od teh ladij ste se potopili „Azuma“ in „Azama“.

Japonska ima torej samo še 6 oklopnih križark.

Roždestvenski pa ima te le oklopne križarke: „Dimitrij Donskoj“, „Oleg“, „Avrora“, „Žemčug“, „Izumrud“ in „Almas“. K temu brodovju bosta skušali utedi križarki „Diana“ v Saigou in „Askold“ v Šanghaju. Takisto se morajo upoštevati še oklopne križarke „Rosija“, „Gromoboj“ in „Bogatir“. Torej bo Rusija razpolagala na Daljnem Vztoku, ako se tudi ne upoštevata „Askold“ in „Diana“, z 11 oklopnimi križarkami nasproti 6 japonskim.

Tudi proti križarkam II. razreda ima postaviti dovoljno število enakih ladij — takozvanih pomožnih križark.

Edino, kar se tiče torpedovk, je Rusija na slabšem, kakor Japonska, kar pa ni odločilno.

Iz teh podatkov je razvidno, da šanse baltškega brodovja niso tako neugodne, kakor se obse sodi.

Klerikalna šolska reforma na Niževavstrijskem.

Dunaj, 21. decembra. Poročevalec v deželni zboru dr. Gessmann je izjavil takoj v začetku, da se pridruži spremembam pri novem šolskem zakonu, kakor jih zahteva vlada, ker je uverjen, da se cela zadeva valed tega bistveno ne spremeni in ker tudi ni nasprotnik odločnega državnega vpliva na šolstvo. — Proti je govoril prvi posl. Seitz, ki je proglasil spremembe, ki jih zahteva vlada, za nezadostne ter je obžaloval, da vlada ni imela več smisla za mogočno ljudsko gibanje proti šolskemu zakonu. Med njegovim govorom, kakor tudi med govori posl. Völklja in Schwarza je galerija razsajala ne najnesramnejši način. Sveda je večina sprejela spremembe k novemu zakonu, kakršne je nasvetoval deželni odbor, Seitzovi predlogi pa so bili odklonjeni.

Položaj na Ogrskem.

Budimpešta, 21. decembra. Opozicija se je vendar že začel lotiti strah zaradi novih volitev v neugodnem zimskem času. Prišlo je zaradi tega že več opozicijskih poslancev k posl. Kossuthu s prošnjo,

naj sestavi svoj vpliv, da se volitve ne razpišejo v najhujši zimi. Kossuth pa je poslance osorno zavrnil, da jih je že leta in leta opominjal, naj ne nadaljujejo tako nepremišljeno obstrukcije; sedaj žanjejo, kar so sejali. Ve dar pa je med politiki še vedno dosti optimistov, ki upajo, da bo opozicija v seji 28. t. m. pripustila proračunsko indešmiteto, da se izogne razpustu zbornice.

Budimpešta, 21. decembra. Član magnatne zbornice grof Janoš Zichy je s svojima sinoma vred prestopil v liberalno stranko.

Budimpešta, 21. decembra. V seji poslanske zbornice 28. t. m. se napravi zadnji mirovni poskus. Bivši naučni minister Wlassics je nekemu časnika odkrito povedal, da si desidenti na vso moč prizadevajo, da se kriza reši mirnim potom, valed česar potem ne bo treba novih volitev. Položaj pa otežuje grof Tisza, ki noče n česar slišati o pogajanjih ter tudi Danielovega zakona ne opusti, ako se mu ne dá jamstvo, da se mu dovoli poostreni poslovnik, ne da bi moral za to dati koncesije. Opozicija pa na drugi strani ravno tako osorno zahteva odstop grofa Tisze, preden sploh kaj pripusti ali se spusti v pogajanja.

Budimpešta, 21. decembra. Manifest liberalne stranke izide v petek ali v soboto.

Trgovinska pogodba z Nemčijo.

Dunaj, 21. decembra. Danes ali jutri se končno odloči usoda avstrijsko-nemške trgovinske pogodbe. Ako pa bi pogajanja bila zopet brez uspeha, potem bo nemška vlada takoj nato dosežanje trgovinske pogodbe odpovedala. Ako pa bodo imela pogajanja ugodni uspeh, potem se trgovinska pogodba najbrže sploh ne odpove, temuž dobi nova pogodba le določbo, da s nastopom njene veljavnosti 1. januarja 1906 zgubi veljavo stara pogodba. Sedanje konference se sučejo edinole okoli vprašanja glede izvoza in uvoza živine.

Papeževa naredba o konklavu.

Rim, 21. decembra. Krakovski kardinal Puzyna je bil nedavno pozvan v Rim, da mu je papež osebno izročil svojo naredbo, valed katere bo kardinal, ki bi pri prihodu papeževi volitvi v imenu katere vlade koli podal veto proti kakemu pepeškemu kandidatu, strogo kaznovan po kanoničnem zakonu. Dotični papežev edikt se najbrže ne obelodani, ker se ureditev papeževe volitve smatra za notranjo vaticansko zadevo.

Bolgarija in Srbija.

Belgrad, 21. decembra. Bolgaraki diplomatični agent v Belgradu, po kovnik Nehapšiev, je v avdienci izročil kralju Petru pismo kneza Ferdinanda, v katerem govori o odkritosrčnem zblizevanju obeh bratskih narodov ter imenuje to zblizevanje življensko korist. Kralj Peter je odgovoril diplomatu, da se popolnoma strinja v tem s knezom Ferdinandom ter si bo prizadeval, da se prijateljstvo razvije še trdnje in iskreneje.

Belgrad, 21. decembra. Nameravana nabava novih topov je provzročila posebno agitacijo nele med častniki, temuž tudi v javnem mnenju. Delajo se stranke za francoske, nemške in avstrijske fabrikate. V častniškem klubu je bilo že več predavanj o topovih. Predavanjem je prisostvoval tudi kralj. Kralj tudi priganja, da se ta zadeva čimpreje reši. Finančni minister Paču je baje v ta namen že sklenil pogodbe z nekaterimi bankami.

Gibanje za ustavo na Ruskem.

Petrograd, 21. decembra. Guverner v Moskvi je ostro ugovarjal proti resoluciji, ki jo je sprejel odnotni obinaki zastop v seji 18. t. m. Obenem je zahteval mestni poglavar knez Galicya valed poziva ministra notranjih zadev formalno izjavo, kakaj se je pripustilo razšir-

janje vprašanj, ki presegajo kompetenco občinskega zastopa.

Petrograd, 21. decembra.

Minister notranjih zadev je povedal časopisu »Bessarabec« izhajanje za tri mesece, ker se je prevedlo odločno potegoval za ustavo. Tako se kaže povsod zopet reakcija.

Vsem dobrotnikom in prijateljem živali!

Plemenita srca prebivalcev mesta Ljubljane, kakor cele kranjske dežele, so v svoji splošno priznani milosrčnosti že opetovano s hvalevredno darežljivostjo po možnosti lajšala bedo živali, zlasti ptičev.

Jesen se nagiba zopet k satoni in približujoča zima preli z vsemi njenem spremstvu se nahajajočimi neprimlikami ubogim ptičkom, katerim je usojeno prezimovati pod milim, a v tem času boljše rešeno nemilim nebom, v prosti naravi.

Poklicani se čutimo torej prositi vse dobrotnike in prijatelje pomoči poleti s svojim petjem nas razveseljajočim, a pozimi trpečim ptičkom, trpinom, a nujne pomoči.

Ali kako? Pristopite k našemu društvu in nam omogočite podpirajoč nas svojimi prispevki napraviti uboščem nove in več krmilne ter preskrbeti za mrzlo in dolgo zimo dovolj ptičje krme.

Ta smoter našega društva se pa da le tedaj doseči, ako nas plemeniti prebivalci mesta Ljubljane, kakor cele dežele Kranjske z vsestranskim pristopom k našemu društvu podpirajo s svojimi prispevki.

Dovoljujemo si torej še enkrat vse najsrčneje in najvrednejše prositi, da naš smoter v navedeni smeri v svoji dobrosrčnosti po možnosti podpirate.

Bog vsega mogočnega naj vsem obilo poplača.

Pristop k društvu naj se naučani »Društvo za varstvo živali v Ljubljani« samemu ali pa sledečim gg: Rudolf grof Margheri, predsednik; Alojzij Paulin, društveni tajnik; Ferdinand Schull, odbornik; Karol Ježef Hamann, odbornik in Mihael Frančiš, društveni blagajnik — vsi stanujoči v Ljubljani.

Društveni prispevek znaša 4 K za celo leto, kateri naj se dopolnje društvenemu blagajniku Mihaelu Frančišu, pri o. kr. finančnem ravnateljstvu v Ljubljani.

Predsedništvo »Društva za varstvo živali v Ljubljani«.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 22. decembra.

— **Osebnost.** Deželni predsednik baron Hein je včeraj nastopil večtedenski dopust in je odpotoval na Sicilijo.

— **Imenovanja v deželni službi.** Deželni odbor je imenoval računskega praktikanta, g. Josipa Breganta, računskim oficijalom pri deželni knjigovodstvu; računskega praktikanta, g. Josipa Šarabona, oficijalom pri upravi deželne bolnice; volonterja g. Ivana Peklenka pa računskim praktikantom.

— **Obč. svet ljubljanski** ima v soboto, dne 31. t. m. ob štirih popoldne izredno sejo. Na dnevnem redu so naznanila predsedstva in poročila o županovem dopisu glede spremembe nekaterih paragrafov pravil in izvrševalnih določeb k pravilom Mestne hranilnice ljubljanske; o mestnega magistrata dopisu glede delnega povračila stroškov v smislu 2 odstavka § 8 stavbnega reda za napravo ulic na bivšem D-I Cvetovkinem posestvu; o proračunu mestnega loterijskega posojila in amortizacijskega zaklada tega posojila za leto 1905.; o prošnji slovenskega trgovskega društva »Merkur« za prispevek; o prošnji »Društva za gradbo učiteljskega konvikta v Ljubljani« za prispevek; o prošnji G. Glauher pl. Polčeve za privolitilo bremen proste izločitve mestni občini prodanih in s 3% nim državnim posojilom obremenjenih parcel od njene hišne posesti ob Vegovih ulicah; o proračunu mestnega zaklada za leto 1905. o ponudbah za mestno vožnjo v trolejtu 1905—1907; o prošnji Josipa Flereta za dovolitev razdelitve njegovih zemljišč ob domobranski

Dalje v prilogi.

cesti na stavbišča; o Hugona Išla ponudbi glede regulacije Stomškovih ulic ob posestvu njegovega tasta Henrika Korns; o prošnji mestne otroške vrtarice Sofije Grumove za priznanje II. službeno starostne doklade; o računskem sklepu mestne elektrarne za leto 1903; o proračunu mestne elektrarne za leto 1905; o ponudbi Juri Auerjevih dedičev glede prodaje ledenice v javnem nasadu ob Vegovih ulicah; o proračunu potrebščin mestnega užitinskega zakupa za leto 1905, in o neki disciplinarni zadevi.

— **Škof Strossmayer** izpolni 4. februarja 1905 svoj 90. rojstni dan. V Oseku se je sestavil poseben meščanski odbor, ki dela priprave za večje slavnosti. Razdelila se bodo tudi spominske kolajne, ki jih je dal napraviti ta odbor, in v kateri namen se je nabralo 5000 K. Čitalnica priredi svojemu protektorju slavnostni koncert.

— **Pri „Slovencu“** imajo vsa kovratna židovska navada, vsled česar mora občinstvo biti jako previdno, če se hoče obvarovati škode. Ena teh židovskih navad je, da se „Slovenec“ ne drži naročila, ki ga dobi, nego jo že kako zvije, da uame nekaj kronic več. Tako je dobil te dni od neke korporacije insert. Povedalo se mu je natanko, kako velikost naj ima ta insert. „Slovenski Narod“ in „Lai-bacher Zig“ sta se seveda držala na ročila in je veljal insert 14 kron, „Slovenec“ pa se ni držal naročila in je računal — 37 K. Znač je moral ljudje naj bodo torej previdni, če se hočejo obvarovati škode.

— **„Slovenec“ — obrekovalec in lažnik.** Zopet enkrat se je izkazala velikanska obrekljivost in lažljivost škofovega lista. Kaj je ta list vse pisal o „slabih posledicah plesnih šol“ in kako je robnel zaradi „hudodelstva proti pravosti.“ Sedaj je stvar pojasnjena. Sodna preiskava je dognala, da je bilo vse, kar je pisal „Slovenec“, od konca do kraja zlagano in vsled tega je sodišče ustavilo vsako postopanje proti g. Rebku ml. in proti drugemu obdolženču. „Slov.“ je to odpravil s kratko notico, ki jo je zasukal tako, da bi nihče ne uganil, kaj je prej pisal in kako je čast kradel. Štefe, ki je škofov list zapeljal v to blato in mu nakopal to novo sramoto, dobi morda zato kak pohvalni dekret!

— **Župan na Dvoru** je izjavil, da ostane samo še do Novega leta na svojem mestu, potem pa da odstopi od županstva. Četores stori, potem homo reki, da je mož.

Radovedneži.

— **Radi slovenskega braniteljevega govora pri laški obravnavi v Trstu** se je bil razvnel „Piccolo“ ter napisal članek, v katerem hoče dokazovati, kaka strahotna nepravilnost je to, ko je pri laški obravnavi, obtožene je bil Slovan, govoril branilec slovenski. „Piccolo“ je to žigoval, pri tem pa bleknil tudi par neumnosti o „lingua del foro.“ Kako pa delajo laški odvetniki. Neštevilno je bilo že slovenskih obravnav v Gorici, pri katerih je samo laški odvetnik govoril laško. Zanje je torej prav, da koncem čisto slovenske obravnave govori laški odvetnik laško, nasprotno pri laški obravnavi pa ne bi smel slovenski odvetnik govoriti slovenski. To je logika! — Lahki kažejo na tak način le svoje sovraštvo do slovenskega jezika, drugega nič. To pa se jim mora izbiti počasi in pokazati jim treba z njih zgledi, da se mora naš jezik upoštevati enako z laškim!!

— **Lep katehet!** V nedeljo zvečer okoli 8. ure je šel orožnik v Gradišču ob Sodi v tamkajšnje župnišče aretirat kaplana, ki se piše don Giuseppe Calligaris. Tasvetimoz si je dovoljeval z dekletci nedovoljene reči; baje je zapiral tudi dekleta v šoli po učnih urah ter potem v zadnjih klepeh uganjal z njimi reči, ki so kaznive. Calligaris je imel pred 2 letoma neko obravnavo radi neke učiteljice. Takrat so hoteli ljudje, da naj gre proč, ali dekan in Falconer sta se potegovala zanj, in ostal je. — Deklica, ki je sedaj naj-

več prizadeta, je stara 10 let ter se piše Tonel. Dekle je tešilo o holeridnah, povedalo pa je, kaj se je zgodilo z njo, šele potem, ko so jo starši skrbno izpraševali. Oče je hotel, naj ostane vsa reč prikrita, mati pa je pislala deklico k zdravniku dr. Lovi senju, ki je deklico preiskal in našel poškodbe, storjene po Calligarisu. Tako je prišla vsa reč na dan. Calligaris ima nekaj nad 30 let. Pri sebi je imel mater in sestro. — Tisti, ki imajo kuharice, so na boljem!

— **Repertoar slov. gledališča.** Danes zvečer je drugo in nepreklicno poslednje gostovanje ruske družbe Nadine Slavjanske. Predstavlja se sijajno opremljena igra „Življenje za carja“ z godbo iz stoimenovane opere od Glinke. Rubinstein, Berestovskega in dr. Sodeš po velikem uspehu prve predstave, je pričakovati, da tudi današnje gostovanje popolnoma napolnigledališče.

— **Prihodnja slovenska predstava,** ki bi imela biti v soboto, mora radi norme na božični večer odpasti, zato ste pa v ponedeljek, na dan sv. Štefana, dve predstavi, in sicer popoldne predstava za otroke: „Pepelka“, zvečer pa prvič v tej sezoni na novo uprizorjeni „Rokovnjaci“.

— **Darilo.** Namesto verca na krsto umrlemu g. Šterjanu je daroval g. Anton Dežman družbi sv. Cirila in Metoda 300 kron.

— **Umri** je v Kranju absolvirani gimnazijski osemolletec gospod Anton Šlamberger, sin kranjskega notarja g. Šlambergerja v starosti 20 let.

— **Jugoslovanski almanah.** Včeraj zvečer so se sestali v „Narodnem domu“ slovenski, v Ljubljani bivajoči književniki, da se dogovore glede razvrščanja gradiva v „Jugoslovanski almanah.“ Sestanka so se udeležili: A. Dermot, Fr. Govekar, P. Grošelj, dr. Fr. Ilešič, I. Kostanjevec, dr. Lampe, dr. Prijatelj, Regali, dr. Šleinger, dr. Zbašnik in O. Zupančič. Razgovor je vodil urednik „Ljubljanskega Zvona“ dr. Fr. Zbašnik. Za „Jugoslovanski almanah“ je poslalo svoje prispevke 11 pisateljev dr. Zbašniku, 14. Ant. Dermoti, 12 Fr. Govekarju in 8 dr. Lampetu. Po daljši debati se je sklenilo, da se v almanahu za slovenski oddelček določeni prostor razdeli sorazmerno med posamezne skupine po številu pisateljev. Mlajši pisatelji, ki so poslali svoje prispevke A. Dermoti, nastopijo pod firmo „Ljubljanskega Zvona“, so zbrani pisatelji, ki so poslali svoje prispevke dr. Zbašniku in Dermoti, teh je skupaj 25; pod firmo „Slovana“ oni, ki so poslali svoje umotvore Govekarju, pod firmo „Dom in Sveta“ pa tisti, ki so izročili svoje doneske dr. Lampetu. Skupine bodo razvrščene po starosti dotičnega lista, čegar firmo nosi skupina, da bodo torej prispevki pisateljev, ki se zbirajo pod okriljem „Ljublj. Zvona“ na prvem, „Dominstvotvi“ na drugem, „Slovanovi“ pa na tretjem mestu. Vsaka skupina voli svoj jury, ki odloči, katera dela se sprejme v almanah. Prispevki slovenskih pisateljev se skupno pošljejo koncem tega meseca v Belgrad. Kakor čujemo, bodo v almanahu zastopani skoro vsi najboljši slovenski pisatelji in pesniki in to z najboljšimi svojimi deli.

— **Slikarska razstava v Sofiji.** Bolgarsko slikarsko društvo „Svremeno izkustvo“ otvori 23. t. m. svojo razstavo v Sofiji. Kakor poročajo listi, poseti to razstavo več srbskih, hrvaških in baje tudi slovenskih umetnikov in književnikov. Umetniki, ki se ob tej priliki sestanejo v Sofiji, se bodo dogovorili o nadaljnjem delu za združenje južnih Slovanov na umetniškem polju in bodo definitivno sklepali o vprašanju glede prireditve II. jugoslovanske umetniške razstave.

— **Predavanja „Akademije“ v Idriji.** G. prof. Josip Reiser je v nedeljo 4. 11. in 18. t. m. vsakokrat ob 4. uri popoldne absolvirala svoja zelo poljudna predavanja o elektriki v telovadnici mestne realke. Povprečni obisk 500 poslušalcev je za idrijske razmere uprav izjemno številno. Pri predavanjih se je gospod profesor posluževal realnih fizičnih aparatov, ki so mnogo pripomogli k boljšemu umevanju predavanj. Gosp. predavatelj je žel mnogo pohvale od hvaležnih poslušalcev, kar naj ga bodri k nadaljnjemu delu za ljudsko izobrazbo.

— **Idrijska „Narodna čitalnica“** je imela v soboto svoj občni zbor, kojega se je udeležilo precejšnje število članov. Namesto službeno nadzranega predsednika g. notarja dr. Fr. Horvata je otvoril in vodil zborovanje tajnik g. realčni ravnatelj dr. Bovek, ki je v kratkih

potezah očrtal društveno delovanje v letu 1904. Z ozirom na društveno gmetno stanje se ni prirejalo dragih veselje in zabav, ampak je odbor težil za tem, da se društvo gmetno povzdigne. Priredil se je Silvestrov večer, Vodnikova veselica, maskarada pred pustom, v zabavo članom pa je bilo tudi več družinskih večerov. Končno je prečital izjavo gosp. predsednika, da eventualne izvolitve več ne sprejme iz razlogov, katere je že pri lanskem občnem zboru navedel, in katere je letošnje let le še bolj podkrepilo. Blagajnik gospod davkar Krapč je poročal o denarnem stanju „Čitalnice“. V letu 1904. je bilo skupno dohodkov 2233 kron 64 h in stroškov 2076 K 29 h, prebitka torej 157 K 35 h, v gotovini je denarja 83 K 18 h, v hranilnici pa je naloženega 74 K 17 h. Dolg pri okrajni hranilnici in posojilnici v Idriji znaša še 2150 K. Pri volitvi so bili izvoljeni g. lekarnar Danilo Pirc za predsednika, gg. davkar Anton Krapč, profesor Jožef Reiser, učitelj Engelbert Gangl in Filip Vidic za odbornike. Računskim pregledovalcem pa gg. elektrarnar J. Kogovšek in J. Novak. Pri določanju članikov se je z večino glasov sklenilo, da se „Slovenec“ več ne naroči, namesto „Zeita“ se naroči „Wiener Tagblatt“, namesto „Zeita“ „Štrata“. Na novo se naročijo še članski „Jesenjska straža“ in „Naši zapiski“. Na razplogo je članom poleg že omenjenih članikov še: „Slovenski Narod“ (3 iztisi), „Narodny Listy“, „Slova“, „Domovina“, „Mira“, „Ljubljanski Zvon“, „Slovane“, „Slovenski Sokole“, „Učiteljski Tovariši“, „Zvonček“, „Zlata Praha“, „Omladina“, „Fliegende Blätter“. Društvo šteje 66 članov. Žeteti je pač, da se številni članov v prihodnjem letu izdatno pomnoži.

— **Slovensko bralno in pevsko društvo „Triglav“ v Radovljici** priredi na Silvestrov večer, 31. decembra 1904 v prostorih hotela Basti v Radovljici veselico.

— **Nova Panonija** ni samo izredno efektivna domišljija. Ideja, nedavno sprožena, da se zgradi v okrilju mogočnega Stola novo mesto, se zdaj tako, da odgovarja vsem modernim zahtevam, zadobiva dan za dnevom številnejših prijateljev. Celo več, po informacijah, ki so nam došle iz povsem serijoznega vira, se je mudilo včeraj v Ljubljani nekaj francoskih podjetnikov, inženirjev in arhitektov, ki so pravkar prihajali iz Gorenjske, kjer so si že natanko ogledali kraj, izbran za novo mesto. Generalni načrti so že skicirani, kapetal bo dobil slabka, ker se za najožje idejo celo pripadniki londonske haute-fuincine. Prijatelj našega lista nam celo poroča, da nekateri spekulativni možakarji že nakupujejo svet od domačinov po nenavadno visokih cenah. Ume se, da sporočimo o načrtih za Novo Panonijo skoro še več svojim čitateljem, saj stvar postaja vedno bolj zanimiva.

— **Občinski odbor na Humu pri Ormožu** je izvolil soglasno o. kr. dvornega svetovaleca g. dr. Miroslava Ploja, državnega in deželnega poslanca, veleposelnika i. t. d. v priznanje posebnih zaslug svojim „častnim občanom“.

— **Roparski umor zaradi napačnega tisočaka.** V Kopenbergu je 68letni kovač Ziegler kazal v gostilni bankovec za 1000 kron. Bankovec pa je imel le na eni strani podoben tisočaka na drugi strani pa je bila navadna srečka. Tega seveda nista vedela hlapci, ki sta gledala „bankovec“ od sosejnih mize. Šla sta v temi za kovačem ga v gozdu ubila in oropala za ničevrdni papir.

— **Obravnava zaradi tržaških bomb.** Dunajsko deželno sodišče, ki je delegovano za to zadevo, jo bo delilo v dva dela. Dve obravnavi se bodo vršili zaradi veleizdaje pred porotniki. Pri prvi obravnavi, ki se bo vršila v februarju, zagovarjal se bo pisar tržaškega magistrata Felice Vidusso zaradi veleizdaje, ker je razširil puntarske tiskovine. V drugi obravnavi, ki je naperjena proti nekaterim članom telovadnega društva „Societä ginnastica“, ker so se našle bombe, pridejo na vrsto: aka demični slikar Napoleone Cocci, oficial mestne davkarje Oskar Suban, bivši kavarnar Martelus de Paul in dimnikar Just Salatei. Pri obravnavah bodo tolmačili.

— **Jož, iz pekla goril** Včeraj popoldne je kurila dekla krojaškega mojstra in hišnega posestnika g. Reiserja peč. Ker le ni hotelo goreti, je služkinja v peči, kjer so dva samo telesa, nekaj popravljala. V istem hipu so se pa vneli plini in naenkrat je nastal pek in v peči je bilo vse v ognju. Takoj so zaduhali, da smrdi iz peči po razsvetljavnem plinu, in poslali v plinarno po delavce. Ko so le-ti prišli, so odkopali na cesti plinovno cev, ki je bila po-

čena. V tem, ko so kopali, je zadela neki delavec s hrpom v kamen, vsled česar se je ukresala iskra, ki je prišla v dotiko s plinom in naenkrat se je vnel in začelo je iz jame goreti, kakor iz kakega vulkanskega žrela. Ob istem času so šli baš otroci iz šol in na Resljevi cesti nisi čul drugega, kakor otroško vpitje: „Jož, iz pekla goril!“ Delavci so na to morali prekopati na vsiki strani jame, iz katere je gorelo, zemljo do cevi in so jo potem tam zamažili, da se ni zgodila večja eksplozija. Cevje morala biti počena vsled kakega tresenja, in le sredi se je zahvaliti, da se to ni pripetilo v sobi ponoči, kajti takrat bi se bili ljudje v stanovanju gotovo zadušili.

— **Tudi tatovi se pripravljajo za praznike.** Posestnik Jakob Dolenc v Konjušnih ulicah št. 6, je včeraj zaklal prašiča in dal 6 kiz sala hladit na vrt. Nekaj umovih je pa zvečer okrog 6. ure salo zavohal in ukradel. O umuljenju imajo že „na piki“. — G. Oroslov Dolenc, trgovec in hišni posestnik v Wolfvovih ulicah št. 10, je včeraj pustil v veži estati škaf medu pitancev, vrednega 75 K 60 vin. Nekaj tat pa, ki bi tudi rad jedel sladke pitice, je porabil priliko in ukradl škaf in med.

— **Pa je povozil** včeraj zvečer električni voz v Prešernovih ulicah. Pes je bil last nadvojvodovega komornika, podpolkovnika gospoda barona Webra.

— **Delavsko gibanje.** Iz Amerike je včeraj prišlo 15 Hrvatov in Slovencev. — Iz Podbrda je prišlo 70, iz Westfalskega pa 50 Hrvatov. — V Hrušico se je odpeljalo 40, na Jesenice 25, na Westfalsko pa 30 Hrvatov. — V Gospo sveto se je odpeljalo 30 šumarjev.

— **Izgubljene in najdene reči.** Mihael Voje, železniški čuvaj, je našel dva konjska pasa. — Gospa F. M. je izgubila rjavo denarnico, v kateri je bilo 34 K denarja in nekaj drugih papirjev.

— **Najnovejša uovice.** — Celo zbirko Vereščaginovih slik je kupil cr Nikolaj.

— **Vojvodkinja Aleksandra Saške-Koburška** je umrla v gradu Callenberg. Za dobročelnice namene je zapustila pol milijona.

— **Bolezen Henrika Ibsena** se je prevrgla nekoliko na bolje, da ni nepopredne nevarnosti za življenje.

— **Častnik — poneverjalec.** Iz Lvova je izginil 36letni stotnik 15. polka A. Schumann. Sboj je vzel 500 K avstrijskega denarja in častniški fond 6700 K.

— **Pri požaru nekega hotela v Minneapolisu** je zgorelo devet oseb.

— **Zaradi milijonske sleparke Chadwick** so morali v Clevelandu zapreti dve banki.

— **Samo mor.** 23letni grof Karel Kuenburg, gospodarski pristav v cesarski graščini Ojč pri Brau, se je ustrelil.

— **Rodbina Virchow** je izročila berlinskemu magistratu 50.000 mark za omejitev umiranja otrok.

— **Zasluzena kazen za krčmarja.** V Heilbronn sta bila gostilničar Buel in njegova žena obsojena vsak v štirideski zapor, ker sta sloveče plzensko pivo mešala z manjvrednim pivom.

— **Junaški Srb** v rusko-japonski vojski. Na predlog vrhovnega armadnega poveljnika je car Nikolaj Srbu Radoslavu Gjorgjeviću že v mesecu maju podelil za njegovo junaštvo v vojski Stanislavov red. Tudi dni pa je dobil za svoje junaštvo v bitki pri Liaojangu Anin red višjega razreda.

— **Bolgarski eksarhat** v Carigradu je zgorel.

— **Syvetonov oče** baje hoče podati sodišču dokaz, da je bil njegov sin umorjen.

— **Najmlajši Kitajec na Dunaju.** Dunajski listi poročajo z nekakim ponosom, da se je te dni na Dunaju rodil prvi Kitajec. Žena kitajskega poslanca na dunajskem dvoru, gospa Loyong-Čong je namreč povila zdravega dečka. S tem pa ni rečeno, da bi na Dunaju ne bilo dovolj drugih „Kinezarjev“, starih in mladih.

— **Kotel se je razletel** v tovarni Podio na Sušaku ter je bil en delavec ubit, pet delavcev pa so težko ranjenih izvlekli iz ognja. Z druge strani se zatrjuje, da je bilo ubitih več delavcev.

Književnosti.

— **„Učiteljski Tovariši“** ima v svoji 36. številki tole vsebino: Vabilo k seji upravnega odbora „Zaveze avstr. jugoslov. učit. društev“. — Naš obračun. — Naš denarni zavod. Konferenčna poročila. — Klerikalizem in mi. — Zborovanje „Saveze hrv. učiteljskih društev“. — Dopisi. — Dru-

štveni vestnik. — Književnost in umetnost. — Vestnik. — Listnica uredništva. — Uradni razpisi učiteljskih služb. — Inserati.

* **Čudno sorodstvo.** Da zamore kdo postati svoj lastni tast, je že mogoče, toda povsem novo je, da zamore človek postati tudi zet svojega lastnega zeta. Toda to je po vsem enostavno. 56 let starega Silvestra Heatha v Wilkesbarre, Pa., se je polastila želja še enkrat se poročiti. Radi tega je prišel k svoji omoženi hčeri, gospe Hagenbuchovi, na obisk. Tu se je seznanil z 20letno Soro, hčerko svojega zeta iz prvega zakona in jo takoj počastil z ženitno ponudbo, s kjo se je takoj zadovoljila in se „slante peče“ poročila. Ker je nevesta še mladoletna, moral je v to nje oče privoliti in ta ni dva krat premišljal. In tako je prišlo, da je Heath postal zet svojega zeta. Nadaljno zmes tega sorodstva si lahko predstavljamo.

Telefonska in brzojavna poročila.

Celje 22. decembra. Okrajni zastop celjski je vlada danes razpustila. Posle okr. zastopa prevzame do novih volitev okr. nadkomisar pl. Lehmann.

Dunaj 22. decembra. V današnji seji nižjeavstrijskega deželnega zbora so se zopet primerili veliki škandali. Ko je socialni demokrat Seitz govoril o pedagogiji, je Lueger s svojimi somišljeniki odšel iz dvorane. Že polemika med Seitzem in Gessmannom je bila burna. Potem je govoril nacionalce Kolisko. Ta je očital krščanskim socialcem, da so le navidezno proti vladi, med tem pa z veseljem sprejemajo od nje naslove in redove. Skliceval se je pri tem na Gessmanna. Nekdo je pri tem imenoval Derschattovo ime. Vökl je zaklical: „Derschatta je spodoben človek in nima ne redov ne naslovov!“ Bielowlawek: „Vökl bi rad dobil kak red!“ Klici: „Red kruljevega daklja naj dobi! Pasji red mu gre!“ Obenem se je čulo posnemanje lajanja. Vökl: „Le lajajte, saj se vedno obnašate po pasje!“ To je bilo znamenje za velikanski vihar. Krščanski socialisti so divjali in so hoteli Vöklja kar pobiti. Slišalo se je nebroj najsirovejših psov. Deželni maršal je pretrgal sejo in sklical disciplinarni odsek, ki je Vöklja za današnjo sejo izključil. Posnemanje lajanja se je bilo uprizorilo na galeriji.

Dunaj 22. decembra. Posl. dr. Kramar je v „Slav. Corr.“ priobčil pismo, v katerem zavrača trditve dr. Ebenhocha, da se je z dr. Derschatto pogajal zaradi češko-nemške koalicije, iz katere naj bi izšlo parlamentarno ministrstvo, ki bi imelo Derschatto za predsednika in Kramarja za finančnega ministra. Kramar izjavlja, da se z Derschatto sploh nikdar ni pogajal o političnih rečeh.

Petrograd 22. decembra. Predsednik zemstva gubernije Černigov, ki je obenem plemski maršal, je carju v imenu zemstva brzojavil prošnjo za uvedbo reform. Car je na brzojavko zapisal, da je ta prošnja drzna in brez taktne, češ, da se zemstva nimajo vtikati v državne zadeve.

Rusko-japonska vojna.

Londo 22. decembra. Japonci pripisujejo zavzetju utrdb Kikvančan velik strateški pomen, češ, da jim je zdaj omogočen splošni naskok na vzhodne trdnjave. Nasproti temu pravijo Rusi, da je Kikvančan le provizorna utrdba brez večjega pomena.

Berolin 22. decembra. „Loc-Anzeiger“ javlja, da so bili Rusi, ko so Japonci vdrl v Kikvančan, v prvem trenutku tako presenečeni, da se streljati niso mogli. Vnel se je strahovit boj z bajoneti Rusi so bili vsi poklani. Ko je prihitel general Stössel z rezervo, je bilo že prepozno.

London 22. decembra. O važnosti po Japoncih osvojenega fora

1600 hl najboljšega vina

in to graševine, klevnera, traminca, burgundca prodaja
graščina Dugoselo na Hrvatskem
(pošta in železniška postaja). 3591-5

Ustanovljeno l. 1862.

Telefon šte. 584

RUDOLF GEBURTH
c. in kr. dvorni strojnik

DUNAJ, VII., Kaiserstrasse 71, vogal Burggasse.
Največja in najobsežnejša zaloga

peči

navadnih in tudi najelegantnejše opremljenih.

Specialiteta: V vseh barvah v ognju emailirane peči. Regulacijske polnilne peči od K 15— naprej.

Štedilniki, ognjišča in strojna ognjišča vseh velikosti.

Plinove peči, peči z železnimi pečnicami, peči za peko, sušilni aparati itd. 3144-14 Specialni katalogi zastoj in poštne prosto.

Anton Aškerc:

Balade in romance — Lirske in epske
poezije — Nove poezije trije zvezki, elegantno vezani po 4 krone. —

Četrti zbornik poezij elegantno vezan 4 krone 50 vin.

prilporeča kot

primerno božično darilo

založna knjigarna 3590-9

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg

v Ljubljani.

Bogata izbira vse slovenske literature!

S čim napravite hčerki
največje veselje?

S kosom dobrega platna!

Anton Šarc v Ljubljani
samo Sv. Petra cesta 8.

1289-32

Vin de Champagne.

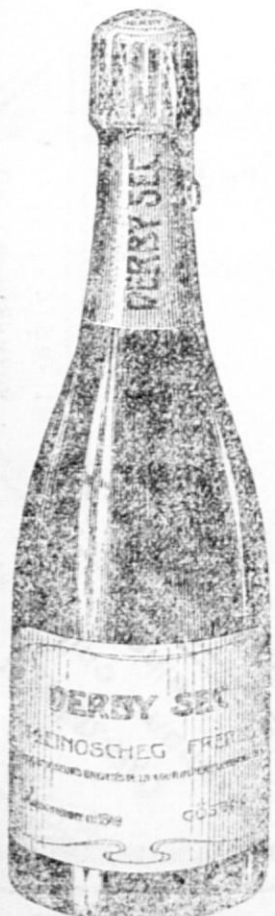
Kleinoscheg
DERBY SEC

izdelek prve vrste, zajamčeno
napravljen iz francoskih vin

prilporeča 3581-2

A. Stacul

v Ljubljani.

Pijte
Klauerjev
Triglav
najzdravejši vseh likerjev.

CUNARD LINE.

Prva direktna parobrodna vožnja
TRIST-NEW YORK
in nazaj. 3633-2

Vozna cena v III. razredu

Ljubljana-New York 186 K

s prosto izvrstno hrano, pijačo in 100 kg. prtljage že od Ljubljane. Najpripravnejša in najcenejša pot iz Avstrije v Ameriko. — Pojasnila in vozne karte pri

F. NOWY, agentu

v Ljubljani, Dunajska cesta 32
poleg južnega kolodvora.

Duhovito in
okusno darilo

vsakomur dobrodošlo, je steklenica rast-
linkega likerja ali grenčice „Florian“
tine kakovosti za okrepitev želodca!

Dobi se v steklenicah po 1, 1/2, 1/4 litra
v rastlinski destilaciji „FLORIAN“

(tvrška Edmund Kavčič v Ljubljani)

in v drugih prodajalnah. 5-292

Pazite na ime „FLORIAN“.

„Romulus“

napolnilnat dežnik
s pristnim v blago vtkanim napisom
„Romulus“. 3564-4

„Remus“

dežnik iz čiste svile, popolnoma
neotežene. Pristen samo z napisom
„Remus“, vtkanim v blago.

Ceno, elegantno, lahko, nepremoč-
ljivo. Se ne trga po gubah.

V Ljubljani jih prodaja samo Josip
Vidmar, izdevallec dežnikov, Stari
trg.

Tamkaj tudi preoblačijo dežnike z bla-
gom „Romulus“ in „Remus“.

Jamajka

rum

znamka: „Santa
Elena“

3683-2

brez vsakršnega umet-
nega aroma ali parfuma.

Dobiva se po boljših špecerij-
skih in delikatesnih trgovinah
in drogerijah.

Franc Stupica

Ljubljana
Marije Terezije cesta 1.

„Ančnikovi hiši zraven „Figovca“

prilporeča stamorenice, mlatilnice,
čistilnice, gepeljne, preše za gro-
zdje in sadje, samokolnice, pluge
in brane najboljšega izdelka;

dalje: sesalke za vodo in gnojnice,
pocinkane, asfaltirane, svinčene cevi
za napeljavno vodo, razne tehnične
z uteži, štedilnike, kuhinje, opravo,
nagrobne križe, nakovala, privijake
žage in kotle za klajo in žganje.

Portland in Romancement
železniške šine in traverze, poljski
mavec. 1119-36

Mizarsko, tesarsko in klju-
čavničarsko orodje

ter vse druge, v železno stroko
spadajoče predmete.

Vedno velika zaloga

špecerijskega blaga.

Postavno varovani, s prvimi darili odlikovani, v velikih množinah razpečevalni
konsumni predmet se odda v

samoprodajo

za province ali okraje pod jako ugodnimi pogoji. Le na solventne, firme na dobrem
glasu, ki imajo stalne potovalce, se more ozirati. Letni zaslužek okoli 30 000 K.

Ponudbe pod „Predmet z velike razpečave št. 2020“ na uprav-
ništvo „Slovenskega Naroda“. 3701-1

Ravnokar je izšlo:

Anton Aškerc:

Primož Trubar

Zgodovinska epska pesnitev.

BROŠIRANO K 2—
ELEG. VEZANO K 3—

Ig. pl. Kleinmayr

& Fed. Bamberg

ZALOŽNA KNJIGARNA v LJUBLJANI.

3704-1

Ste se že prepričali, kako solidno
se kupi v novo vpeljani trgovini
za gospode, in kako ste postreženi?

?

Engelbert Škušek

modna trgovina za gospode

v Ljubljani, Pred Škofijo št. 19.

?

Gospodje — veste li že na kakem
stališču je ta prva in edina modna
trgovina za gospode v Ljubljani?

2680-3

Voda! Voda! Voda!

Prva in edina domača tvrdka za vse vodovodne naprave.

Inženir in vodni tehnik

K. LACHNIK

stavbeni podjetnik

Fran Josipova cesta 7 v Ljubljani Bethovenove ulice 4

prevzema sestave načrtov in proračunov za vodno preskrbitev
kakor tudi brezhibno izvršitev takih naprav po zmernih cenah.

Tehnične izjave so brezplačne.

Tudi načrti so brezplačni, ako se izvršitev stavbe poveri tvrdki.

Najboljša izpričevala o 25 vodovodnih napravah na Kranjskem,
izvršenih pod osebnim vodstvom lastnika tvrdke, so vsakočasno
na razpolago. 3356-7

Otvoritev

kavarne pri „ZAJCU“!

Slavnemu občinstvu vljudno naznanjam, da sem otvoril v
prostorih svoje restavracije 3700-1

pri „Zajcu“ na Rimski cesti 24

(t. j. na vogalu Rimske, Bleiweisove in Tržaške ceste)

kavarno

kjer mi bode mogoče postrežati z najboljšo kavo, z raznimi
gorkimi in mrzlimi osvežujočimi pijačami, kakor tudi z raznimi
svetovnoznanimi likerji in drugimi finimi in pristnimi domačimi
žganimi pijačami.

V zabavo so vse dovoljene igre, posebno pa se odlikuje
modernejši biljard. — Na razpolago je mnogo časopisov, ki se
oddajo v drugo roko proti nizki odškodnini.

Obenem opozarjam slavno občinstvo, da imam kakor vedno,
najbogatejšo izber raznih pristnih namiznih, stekleničnih ter
tuzemskih in inozemskih desernih in medicinskih vin. Točim
tudi vedno sveže in najbolj priljubljeno pivo, ter postrežam ob
vsakem času z raznimi gorkimi in mrzlimi jedili po zmernih cenah.

Oddajam tudi vse pijače in jedila čez ulico.

Sprejemajo se abonenti na hrano, kakor tudi naročila za razne gostije po poljubnih cenah.

Za vsestransko blagonaklonjenost in obisk moje restavracije in
kavarne se najudaneje prilporečam

Avguštin Zajec.

Skoraj nov
piano
proda prov ceno 3678-2
Amalija Lučič v Vipavi.

Božična in novoletna darila.
Praške zdravilne 3199-6

šunke
pripoznane od vseh zdravniških kapacitet kot najboljšje.

V. CHMEL
Praha, Spálená ulica št.
Cenovniki zastoj in franko.

Žive ribe
se dobe 3993-2
v trgovini z ribami in delikatasmi

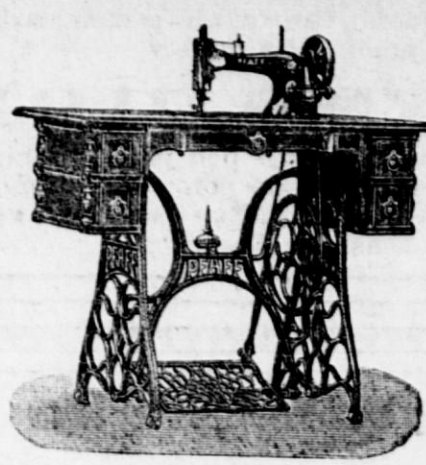
J. C. Praunseiss, Ljubljana.
1200 klg. v zalogi.
Zunanja naročila se izvršujejo točno.

Primerna božična darila
so: Prešerna ali Val. Vodnika v velikosti 42 cm za K 7-
kip barona Vege modeliral Iv. Zajc v velikosti 30 cm za 4 krone

doprsni kipi po 25 cm veliki
Jurčiča, Kersnika, Levstika, Slomška, Vodnika in Tolstoja a 3 krone
ter se dobe pri trvdki
JERNEJ BAHOVEC
trgovec v Ljubljani. 3624 3

Za gg. trgovce!
Slovenski
skladni koledar
z lepim ozadjem in firmotiskom
kakor tudi različne
božične in novoletne
razglednice
ter
božične jaslice *
priporoča 3585-4
Ivan Bonač v Ljubljani
nasproti c. kr. glavne pošte.

Pravkar izšlo:
Janez Trdina.
Verske bajke, stare in nove.
Bajke in povesti o Gorjancih.
Zbranih spisov knjiga 2. 2-148
Ko je bil začel Trdina v 1. letniku "Ljubljanskega Zvona" 1. 1881. pričel objavljati svoje bajke in povesti je ostermel slovenski svet nad bogato zakladnico domišljije nar da, bivajočega ob dolenskih Gorjancih, začudil pa se je tudi nad obliko v kakršni jih je pisatelj podajal. Snov, slog, jezik, vse je bilo pristno narodno. Nabirajoč narodno blago in pričujoč ga širšemu svetu, ponarodnel je pisatelj sam Trdinove spise priporočamo z mirno vestjo kot najlepši književni dar, in sicer:
"Bahovi huzarji in iliri"
broš. 3 K, s poštnino 3 K 20 v. eleg. vez. 4 K 50 h, s poštnino 4 K 70 h.
Verske bajke in povesti o Gorjancih. I.
broš. 2 K, s poštnino 2 K 10 h, eleg. vez. 3 K 20 h, s poštnino 3 K 40 h.
Dobiva se v založništvu
Lav. Schwentnerja
v Ljubljani
Prešernove ulice 3.

Najlepše in praktično božično darilo
za gospodinje je nedvomno **PFAFFOV šivalni stroj**, kateri odgovarja z ozirom na mnogostransko uporabo in ličnost vsem zahtevam gospodinjstva.
PFAFFOV šivalni stroj
se izvršuje v različnih slogih sobnih oprav od najpreprostejše do najfinejše izpeljave ter je kras slehrnega stanovanja.
PFAFFovi stroji se za umetno vezenje izvrstno uporabljajo.
Bogata zaloga pri: **J. Tschinkelnu** v Ljubljani, Sodnijske ulice šte. 4.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.
Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

„SLAVIJA“
vzajemna zavarovalna banka v Pragi.
Rez. fondi: 29,217.694-46 K. Izplačane odškodnine in kapitalije: 78,324.623-17 K.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države
z vseskozi slovensko narodno upravo.
Vsa pojanila daje:
Generalni zastop v Ljubljani, čezar pisarne so v lastnej bančnej hiši v **Gospodskih ulicah šte. 12.**

Zavaruje poslopja in premočnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.
Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnokoristne namene.

Novosti
modnega blaga za dame,
sukna in raznega manufakturnega blaga, najcenejši nakup
za neveste, bogato zalogo krojaških potrebščin priporoča
J. KOSTEVC
Sv. Petra cesta 4.
Cene strogo solidne. Točna postrežba. Vzorci se pošiljajo na zahtevo poštne prosto. 2973-20

Nedosežno največja božična in novoletna razstava.
Zaradi opustitve različnega
papirnatega in galanterijskega blaga
kateri je v jako veliki zalogi, prodajam istega
po jako znižanih cenah.
Blago je razstavljeno v mojih prostorih in si ga lahko ogleda vsak, ne da bi bil primoran kaj kupiti.
Za obilen obisk se priporoča
FR. IGLIČ
trgovec s papirjem in galanterijskim blagom
LJUBLJANA. * Mestni trg šte. 11. * LJUBLJANA.
Nedosežno največja božična in novoletna razstava.

Patent HATSCHKEK 2252-20
Škrilj-Eternit
(zakonito zajamčeno oznamenilo za ASBESTNI CEMENTNI SKRILJ.)
Najboljša streha sedanosti. Eternit tovarne **LUDWIG HATSCHKEK** Najdalekosežnejše porošstvo.
Varna pred ognjem in viharji, kljuje vsem vremenskim vplivom, ne potrebuje poprav, je lahka, lična in cena. Vöcklabruck Dunaj Budimpešta Nyerges-Uyfalu
Gor. Avstrijsko. IX./I., Berggasse 11. Andrassystr. 33. Ogrsko
Glavno zastopstvo za južne pokrajine: **Delniška družba portlant cementa Dovje, v Trstu, via Geppa 2.**

Izdelovanje oprem za neveste.
Ustanovljeno leta 1870.
PERILO
Lastni izdelek
za gospode, dame in otroke
zaradi izvrstnega kroja, natančnega dela in zmerne cene znano daleč čez meje Kranjske, priporoča trgovina z modnim blagom za gospode in dame in trgovina za opreme
C. J. HAMANN
dobavitelj perila c. in kr. Visokosti, različnih častniških uniformiranj, zavodov itd.
Ljubljana. * Mestni trg šte. 8. * Ljubljana.
Perilo po meri se prav brzo zgotavlja.
Napravljanje oprem za novorojence.

Ugodna priložnost
za nakup.
V nekem večjem trgu na Dolenjskem, 15 minut od železniške postaje, je pod ugodnimi pogoji takoj naprodaj
tvorniška naprava
z vodno silo 20 konj. moči.
Vprašanja: Celje, poštni predal 33. 3630-3